

TİREBOLU NÜFUS KAYITLARI

(1835-1847)

AYHAN YÜKSEL

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	7
KISALTMALAR	9
KAVRAMLAR CETVELİ.....	10

GİRİŞ

I. TİREBOLU TARİHİ.....	11
II. OSMANLI'DA TAHRİR VE NÜFUS SAYIMI	13
III. TİREBOLU KAZASI NÜFUS DEFTERLERİ.....	15

TİREBOLU KAZASI NÜFUS DEFTERİ

[NFS.d, nr. 1111] (1251/1835)

KASABA-İ TİREBOLU [TİREBOLU KASABASI]	28
MAHALLE-İ YENİKÖY [YENİKÖY MAHALLESİ]	31
MAHALLE-İ CAMİ'-İ HAMAM [HAMAM CAMİ MAHALLESİ]	44
KARYE-İ ORTACAMİLİK TÂBİ' KARAKAYA [KARAKAYA'YA TÂBİ ORTACAMİLİK KÖYÜ]	61
KARYE-İ BADA [BADA KÖYÜ].....	77
KARYE-İ BOĞALI [BOĞALI KÖYÜ].....	96
KARYE-İ BOYNUYOĞUN [BOYNUYOĞUN KÖYÜ]	112
KARYE-İ YAĞLUKUYUMCU [YAĞLIKUYUMCU KÖYÜ].....	124
KARYE-İ KİLYARI [KİLYARI KÖYÜ]	135
KARYE-İ HALAÇLU [HALAÇLI KÖYÜ].....	149
KARYE-İ ARAGELİŞ NAM-I DİĞER LAHNAS [ARAGELİŞ KÖYÜ DİĞER ADI LAHNAS].....	168

TİREBOLU KAZASI NÜFUS DEFTERİ

[NFS. d, nr. 1112] (1261/1845)

MAHALLE-İ CÂMİ'-İ ÇARŞI [ÇARŞI CAMİ MAHALLESİ].....	182
MAHALLE-İ CAMİ'-İ HAMAM [HAMAM CAMİ MAHALLESİ]	196
MAHALLE-İ CAMİ'-İ YENİKÖY [YENİKÖY CAMİ MAHALLESİ].....	222
HALAÇLI KARYESİ [HALAÇLI KÖYÜ].....	234

KARYE-İ KÖSELER [KÖSELER KÖYÜ]	246
KARYE-İ AĞCA KİLİSE [AĞCAKİLİSE KÖYÜ].....	252
KARYE-İ ZENDİN [ZENDİN KÖYÜ]	259
KARYE-İ EYMÜR [EYMÜR KÖYÜ].....	263

TİREBOLU KAZASI NÜFUS DEFTERİ

[NFS. d, nr. 1113] (1263/1847)

KARYE-İ ÇEĞEL [ÇEĞEL KÖYÜ]	268
KARYE-İ ÇINARCIK [ÇINARCIK KÖYÜ]	278
KARYE-İ KURTKÖY [KURTKÖY]	279
KETHÜDAZÂDE HANESİ	281
DİĞER KETHÜDAZÂDE HANESİ	281
DOĞANCI YILGIN MAHALLESİ	284
KARYE-İ ARAGELİŞ [ARAGELİŞ KÖYÜ]	286

TİREBOLU KAZASI NÜFUS DEFTERİ

[NFS.d, nr. 1114] (1251/1835)

TİREBOLU KASABASI RUM NÜFUSU.....	298
TİREBOLU KASABASI ERMENİ NÜFUSU.....	311
YOKLAMA DEFTERLERİNE GÖRE TİREBOLU'DA NÜFUS HAREKETLERİ (1838-1847).....	316
1 Numaralı Tirebolu Yoklama Defteri (20.09.1838-16.03.1839).....	317
2 Numaralı Tirebolu Yoklama Defteri (10.09.1839-04.03.1840).....	321
3 Numaralı Tirebolu Yoklama Defteri (31.12.1845-26.05.1846).....	324
4 Numaralı Tirebolu Yoklama Defteri (23.09.1846-17.03.1847).....	326
5 Numaralı Tirebolu Yoklama Defteri (18.03.1847-13.08.1847).....	329
KAYNAKLAR	332
Ekler.....	334
DİZİN.....	336

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Şecere çalışmalarına kılavuzluk eden *Tirebolu Kazası Nikâh Kayıtları (1861-1906)* adlı eserimizden sonra Osmanlı döneminde yapılan ilk nüfus sayımının kayıtları çevrilerek 2013 yılında yayımlanmıştı. Arşivde nüfus defterleri kullanıma açıldığında ilk Trabzon Nüfus Defteri, sonra Of Nüfus Defteri (2011) ve üçüncü olarak Tirebolu Nüfus Defteri yayımlanmıştı. Tirebolu Nüfus Defteri aradan geçen süre içinde büyük bir ilgi gördü ve tükendi.

Nüfus defterlerinin önemi ailelerin soyağaçlarını ortaya çıkarması, idarî ve sosyal açıdan hane reisleri, çocukları, askerlik durumu, ailelerin nereden geldikleri-nereye gittikleri, akrabaları, yaşları, ailenin sosyal statüsü, eşkâli gibi tarihi bilgileri sergilemesi, en az 250-300 yıllık geçmişe ışık tutmasıdır. İlk baskısında Tirebolu ve bugün birer ilçe statüsünde olan Espiye, Yağlıdere ve Güce köyleri de ayrılmamış birlikte yayımlanmıştı. Bu defa günümüzde Tirebolu ve bağlı köyler esas alınarak yayımlanma tercih edilmiştir.

Nüfus defterleri zamanımıza en yakın kaynak serisi olarak en ayrıntılı başvuru kaynağı durumundadır. Bu kaynakların belirli bir sistem dâhilinde dikkatli şekilde okunarak günümüz harflerine aktarılmasını boş bir çaba olarak görmemek gerekir. Bazı hikmeti kendinden menkul araştırmacılar bu tür yayımları küçümsemekte, bunlara teorik bir anlam yüklenmeksizin yayımların yapıldığından şikayetçi olmaktadır. Hâlbuki böyle dahi olsa sağlam bir şekilde okunmaları durumunda bunlar, ileride istatistikî çalışmalarla Türkiye'nin sosyal tarihi açısından önemli ipuçları verebilecek kapasitededir. Bu tür çalışmalar yapılırken dikkat edilmesi gereken en önemli husus hiç şüphe yok ki yerel bilgilerin, sözlü kaynakların da kullanılmasıdır. Aile adlarının, lakaplarının bugüne ulaşan söyleniş şekilleri, yerleşim yerlerinin adları hakkında yerel araştırmalar yapmak elzem görünür.

Bu çalışmada Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde NFS.d. kodları ile kayıtlı 1111, 1112, 1113 ve 1114 numaralı nüfus defterleri kullanılmıştır. Çalışmada ML. CRD. kodları ile kayıtlı "*Yoklama Defteri*" de kullanılmış ve buradaki bilgiler ayırt edilmesi için [italik] olarak yazılmıştır.

Çalışmamız sırasında aile adlarının okunmasında bazı zorluklarla karşılaşmıştır. Bu da defterlerin bazı bölümlerinin silik olmasından kaynaklandığı gibi kâtip hatalarından da kaynaklanmıştır. Ayrıca, aile adlarının deftere kaydedildiği tarihten günümüze kadarki süreçte geçirdiği değişimler de bunda etken olmuştur.

Bu durum, sahada yapılan araştırmalarla giderilmeye çalışılmıştır. Tarafımızdan tamamlanan bölümler köşeli ayraç [] içinde gösterilmiştir.

Bu çalışmanın ilk baskısının yayınlanması sırasında yardımlarını gördüğüm Feridun Emecen, Arzu Öztürkmen, Mustafa Budak, Erhan Afyoncu, Recep Ahıshalı, Tahsin Akgün, Fazıl Deniz, merhum İbrahim [Yaşar] Yanıkömer, Mehmet Çankaya, Ahmet Yüksel, Şaban Sinopluoğlu, Basri Karadeniz'i anmadan geçemeyeceğim. Kitabı ikinci baskısını yayına İsmet Rizeli hazırladı. Aydın Coşkun [Arı Sanat Yayınevi] yayınlama külfetine katlandı. Emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Ayhan Yüksel

Kadıköy, 4 Ocak 2026